

Nr 04/2008

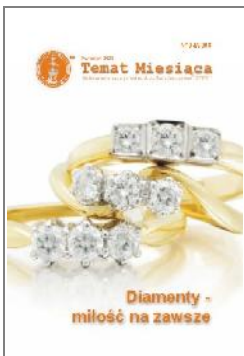
Kwiecień 2008

Temat Miesiąca

Biuletyn informacyjny pod redakcją Rady Specjalistów 'EFWF'

**Diamenty -
miłość na zawsze**

TEMAT MIESIĄCA

Numer 04/2008

**Redaktor Naczelny
Joanna Szostek**

Redaktorzy
Izabela Czak-Żukowska
Grażyna Królewicz

Kontakt z redakcją e-mail:
redakcja@bristles.com.pl

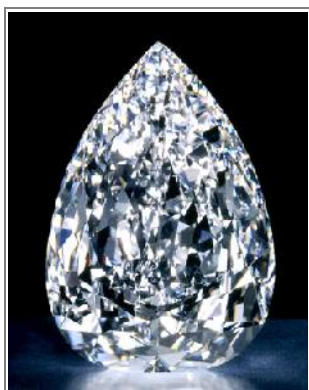
tel: 604 966 586

Gdyby dziś na nowo spisać Księgę Rodzaju, anachroniczne jabłko, zastąpiłobyśmy zdecydowanie bardziej kuszącym obiektem – diamentową kolia. Czego Ewa nie zrobiła dla jabłka, z pewnością poświęciłaby dla błyszczących kryształów. Potęga czaru tych zgoła niepozornych chemicznie konstrukcji jest nieodgadniona. Może pewnym wytłumaczeniem jest to, że są naprawdę piękne i dlatego dla diamentów ludzie zrobią dosłownie wszystko. Jaką mocą obdarzone są te związki węgla stare jak świat - odpowiedzi szukajcie w artykule Anji Elizabeth „Diamenty - miłość na zawsze” Tak na marginesie, redakcja podziwia autorkę za umiejętności połączenia pożytecznego, z niezwykle przyjemnym - pracy z diamentami. A w następnym numerze artykuł Radka Sikorskiego o afrodyzjakach.

Redaktor Naczelny – Joanna Szostek

Diamenty – miłość na zawsze

Anja Elizabeth

Kamienie szlachetne fascynują ludzi od zarania, także dlatego, że nobilitują, dodają uroku i... władzy. Wszak wszystkie korony królewskie były i są wysadzone drogimi klejnotami. W gronie wyjątkowych i rzadkich minerałów, które stanowią przedmiot pożądania, znajdują się diamenty.

Nieprzypadkowo Grecy nazwali diament niepokonanym, niezniszczalnym. A to dlatego, że jest najtwardszym minerałem występującym w przyrodzie (twardość 10 w skali Moxsa, w której 1 jest wartością najniższą, a 10 najwyższą, oraz 8000 w skali Vickersa (od 20 do 8000)). Stara legenda hinduska mówi, że diament powstaje z pięciu elementów: wody, ziemi, nieba, powietrza i

energii, i stąd jego moc oraz niezwykle właściwości. Ten najcenniejszy „twardziel” ma jednak poważną słabość. Jest bardzo kruchy – rozpryskuje się pod wpływem uderzenia, ale dzięki temu jubilerzy otrzymują surowiec do wytwarzania niezwyklej biżuterii. Jednak cechy kamieni jubilerskich ma zaledwie 10-20 procent wydobywanych diamentów.

Narodziny z węgla

Diament stanowi krystaliczną postać węgla i zbudowany jest z wielu kryształów, które zawierają śladowe ilości azotu, boru, glinu, chromu, magnezu, krzemu czy dwutlenku węgla oraz wrostki granatu, piropu, oliwinu, grafitu, ilmenitu i innych minerałów. Król wśród minerałów jest zwykle bezbarwny, ale bywa też niebieski, zielonkawy, żółtawy, czerwony, brązowy, szary bądź czarny. Z reguły jest przezroczysty, ale może też być nieprzezroczysty. Zachwycamy się jego blaskiem, czyli diamentowym połyskiem, wywołanym wysokim współczynnikiem załamania światła.

Diamenty wykorzystywane przez jubilerów są pojedynczymi, dobrze wykształconymi kryształami, najlepiej jeśli nie posiadają wrostków i innych defektów. Pozostałe są diamentami przemysłowymi, a ze względu na cechy zewnętrzne wyróżnia się kilka ich typów:

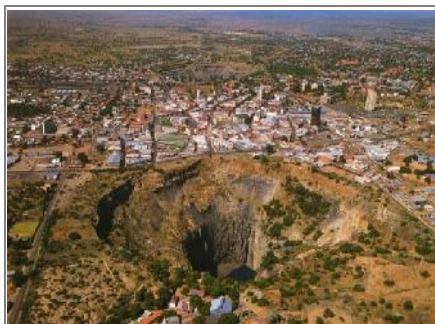
bort – odmiana mikrokrystaliczna (ze złóż afrykańskich), występuje w postaci nieregularnych, najczęściej nieprzezroczystych zrostów ziarnistych; to także „bękart”, czyli diamenty z defektami;

ballas – kuliste formy, z reguły drobne, maksymalnie wielkości grochu, z promieniście ułożonych mikrokrystalów w kolorze od mętnobiałego do staloszarego;

karbonado (czarny diament) – występuje w postaci drobnoziarnistych, porowatych skupień

czarnych, ciemnozielonych lub szarych kryształów;
kongo – drobnoziarniste kruszywo diamentowe pochodzące z obecnego Zairu;
lonssdaleit – charakteryzuje go duża gęstość atomowa, występuje w... meteorytach.

Od Indii po Australię

Światowe zasoby złóż diamentów sięgają ok. 400 ton. Do początku XVIII wieku jedynym źródłem i dostawcą diamentów były Indie, jeśli nie liczyć małej wyspy Borneo. Wydobywano tam diamenty o najlepszej czystości, połysku i przezroczystości. Wbrew potocznemu przekonaniu, że to RPA jest diamentowym zagłębiem, najwięcej diamentów wydobywa się - według danych na koniec 2006 roku - w Rosji, Botswanie i Australii (RPA jest na czwartym miejscu). Jednak największe i najbardziej znane diamenty, będące ozdobą kolekcji dworów królewskich, pochodzą ze złoża Wielka Dziura (Big Hole) w pobliżu farmy De Beers w Republice Południowej Afryki. Nazwano je Kimberley na cześć ówczesnego brytyjskiego ministra kolonii. Na czym polegała wyjątkowość diamentonośnego złoża? Miało ono kształt kominia o wysokości co najmniej 1,2 km (do tego poziomu eksploatowano skały), w którym najbliżej powierzchni ziemi zalegała ziemia żółta, niżej niebieska, a dopiero pod nimi znajdowała się skała zbliżona do skał w kominach wulkanicznych, którą nazwano kimberlitem. Geolodzy uważają, że chociaż diamenty znajdowano w kimberlitach, powstawały nie tam, lecz na głębokości 100-200 km (!) i wraz z fragmentami skały, w której ulegały krystalizacji, były wynoszone do górnych warstw skorupy ziemskiej. Wiek najstarszych diamentów, pochodzących z Australii, szacuje się na 3 do 4,25 mld lat.

Diamenty mogą też... spadać z nieba, gdyż powstają niekiedy w wyniku działania czynników pozaziemskich w meteorytach czy w kraterach meteorytowych, zwanych astroblekami.

W Europie moda na diamenty nastąpiła w XII wieku podczas wojen krzyżowych. Jednak do XVI wieku ceniono bardziej kryształy górskie, rubiny czy szmaragdy. Wyjątkowa uroda diamentów i efekty związane z załamywaniem światła spowodowały, że diamentowe ozdoby chciało nosić coraz więcej pięknych dam.

Cztery C

Odbicie i załamanie światła w kryształach kamienia szlachetnego nazywa się jego „ogniem” lub „skraj i ogniem”. Są one szczególnie silne w diamentach, gdyż oszlifowany i wypolerowany kamień działa jak pryzmat, w którym dochodzi do rozszczepienia wpadającego światła na fale o różnej długości. Dzięki temu w pełni uzyskuje się kolor, „ogień” i połysk.

Wycenę każdego diamentu sporządza się biorąc pod uwagę cztery podstawowe kryteria (w literaturze anglojęzycznej znane jako 4 C): carat (masa; waga), clarity (czystość; „woda”), colour (barwa; kolor) i cut (rodzaj szlifowania kamienia).

Masa

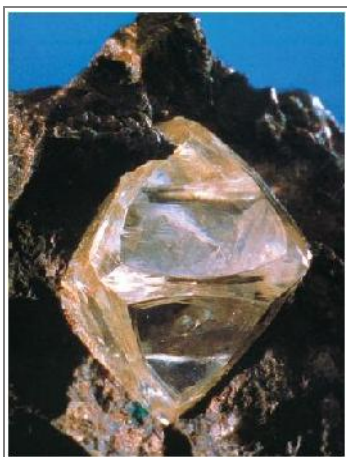
Jednostką miary wielkości diamentów i innych kamieni szlachetnych jest karat jubilerski, oznaczany w języku polskim skrótem kr, po angielsku ct. Od początku XX wieku masę kamieni szlachetnych, także diamentów, określa się w karacie metrycznym równym 0,2 g, a masę diamentów przemysłowych – w gramach. Oszlifowane diamenty nazywamy potocznie, i niekiedy w handlu, brylantami, lecz prawidłowo określenie to odnosi się wyłącznie do diamentu okrągłego o pełnym szlifie brylantowym.

Największym i najszlachetniejszym diamentem jest znaleziony w RPA Cullinan I, który ważył 621 gramów, czyli 3106 karatów, i przypuszcza się, że był częścią co najmniej dwukrotnie większego minerału. Jak podaje Polskie Towarzystwo Geologiczne, wykonano z niego 105 brylantów (tracąc aż 65 proc. masy kamienia), w tym „Gwiazdę Afryki” o masie 530,20 karata. Ten największy brylant świata ma kształt gruszki i zdobi brytyjskie berło królewskie, może być odczepiany i noszony jako brosza. Wszystkie brylanty będące elementami Cullinana I są własnością brytyjskiej rodziny królewskiej. W skarbcu Korony Brytyjskiej znajduje się też Koh-i noor, pochodzący z Indii, o masie 181,1 karata, który królowa Wiktoria otrzymała w prezencie w 1850 roku.

Inne znane kamienie to: Excelsior, o odcieniu niebieskawym i masie 995, 2 karata, znaleziony w RPA, który został podzielony na 11 części i oszlifowany; Prezydent – 726,6 karata (z Brazylii), podzielony na 29 brylantów; Jonker – 726 karatów, podzielony na 15 części, uchodzący za najczystszy ze znanych wielkich diamentów. W Polsce dwa najcenniejsze diamenty to: Wielki Czarny Diament w złotej puszczy św. Stanisława (z 1504 roku), przechowywany w skarbcu katedry na Wawelu (brak danych o jego wielkości) oraz bezbarwny diament o masie 10 karatów, oprawiony w koronie monstrancji Jana Kazimierza (z 1672 roku), będący ozdobą skarbcza klasztoru ojców Paulinów na Jasnej Górze.

Jak się ma liczba karatów do średnicy diamentów? Dla przykładu : 0,25 karatowy brylant ma średnicę 4,1 mm, 2-karatowy – 8,2 mm.

Czystość

Diamenty naturalne zawierają zwykle zanieczyszczenia. Czyste diamenty występują w przyrodzie niezwykle rzadko. O nieskazitelnym, czystym diamencie mówimy wtedy, kiedy nie ma znamion zewnętrznych i wewnętrznych (np. wrostków, czyli inkluzji i innych defektów).

Czystość kamieni oznacza się wg skali IDC lub GIA od P3 (I3) do IF (FL), gdzie:

P1-P2-P3 (Piqué) lub I1-I2-I3 (imperfecta, eye visible inclusions) oznacza odpowiednio wyraźne wrostki, małe wrostki i duże wrostki; P3(I3) w tej skali to najgorsza czystość

SI1/SI2 (small inclusions) – małe wrostki, widoczne podczas oględzin lupą 10x (x10);

VS1/VS2 (very small inclusions) – bardzo małe wrostki i błędy zewnętrzne;

VVS1/VVS2 (very, very small inclusions) – bardzo, bardzo małe wrostki;

IF (internally flawless) – czyste wewnętrznie pod lupą (x10), bez wrostków i defektów.

Obecnie najważniejszym narzędziem do oceny czystości diamentów są specjalne mikroskopy elektronowe przeznaczone do oglądania minerałów, zwane mikroskopami gemologicznymi (gemologia - nauka o minerałach).

Najważniejszym czynnikiem decydującym o wartości diamentu jest jednak masa. Oszlifowany diament o czystości SI1 i wadze 4 karatów może mieć większą wartość niż diament o tej samej czystości lub lepszej, np. VVS2, lecz wadze jedynie 1,6 karata.

Barwa

Wbrew potocznemu mniemaniu, że diamenty są bezbarwne, występują one w prawie wszystkich możliwych kolorach i odcieniach. Różnice kolorystyczne powodują głównie domieszki azotu. Ze względu na zawartość azotu dzielimy diamenty na dwa typy:

Typ I – z dużą zawartością azotu (od 25 do 3000 ppm),

Typ II – pozbawione azotu i nie absorbujące promieniowania podczerwonego i nadfioletowego (poniżej 230 nm).

Niekiedy jako typ III klasyfikuje się diamenty pochodzenia kosmicznego.

Diamenty wykorzystywane przez jubilerów mają odcienie od bezbarwnego (nazywanego najczystsza bielą) do żółtego (stonowana biel). Na świecie eksperci posługują się kilkoma międzynarodowymi skalami odcieni diamentów, najczęściej ocenia się je wg tzw. szeregu żółtości, czyli skali GIA (opracowanej przez Amerykański Instytut Gemologiczny), który oznacza się dużymi literami alfabetu łacińskiego od D do Z. Im diament jest bielszy, tym jego oznaczenie jest bliższe początkowi alfabetu:

D, E, F – najczystsza biel (colourless), czyli bezbarwne, oczywiście najlepszy jest diament koloru D;

G, H, I, J – bliskie najczystszej bieli (near colourless), prawie bezbarwne;

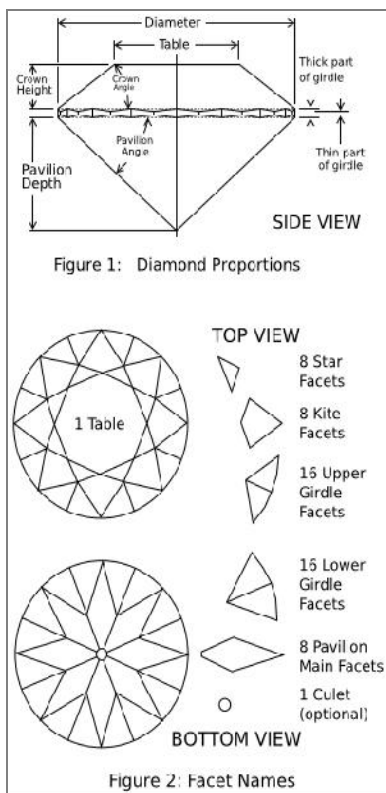
K, L, M – słabożółte (faint yellow);

N, O, P, Q, R – bardzo jasnożółte (very light yellow);

S, T, U, V, W, X, Y, Z – jasnożółte (light yellow).

Barwę diamentu określa doświadczony ekspert za pomocą kamieni porównawczych oraz lamp imitujących średnie światło dzienne, tzw. światło nieba północnego (odnośnikiem jest tu światło dzienne z lipca w Paryżu, o godzinie 13.00). Badanie kamienia przeprowadza się umieszczając go pod lupą na tle podstawki – wzorca bieli i porównując z kamieniami porównawczymi.

Szlif

Po wydobyciu wiele kamieni szlachetnych wygląda nieciekawie. By powstał piękny, połyskujący kamień, rozświetlony blaskiem, trzeba go oszlifować i wypolerować, eliminując te ze skazami (dużymi wrostkami, z reguły widocznymi dopiero pod lupą). Początkowo kamienie przycinano do prostych kryształów, stosując szlif płaski lub kaboszonowy, a później brylantowy, który maksymalnie wydobywa jego „ogień”. W XX wieku opracowano kilkanaście rodzajów szlifów brylantowych. Do najpopularniejszych należą: szmaragdowy, owalny, serce, markiza, gruszka, okrągły, kwadratowy, księżnej. 100-procentową brylancję, czyli efekty świetlne, pozwala uzyskać jedynie szlif Eulitz.

Brylanty są w cenie nie tylko u kolekcjonerów - jako lokata kapitału, czy niezwyklej urody biżuteria. Sami chyba nie zdajemy sobie sprawy, jak często wkraczają one do języka codziennego; w przerośni, dla określenia osoby bez skazy lub rzeczy dużej wartości, skarbu mówimy przecież „Brylant nie kobieta!” „Dziewczyna jak brylant!”, „Taki pracownik to brylant!”, a jedno z naszych powiedzeń dowodzi, że „Krople rosy lśnią brylantowo”. Marilyn Monroe natomiast powtarzała przewrotnie: „Diamenty są najlepszymi przyjaciółkami dziewczyny”. No i jeszcze obchodzimy brylantowe gody, czyli 60. bądź 75. rocznicę ślubu.

Nie trzeba jeździć za granicę

Największym na świecie kolekcjonerem luksusowych, kolorowych diamentów jest sułtan Brunei. Ale to wcale nie oznacza, że na zakup diamentów czy brylantów nie może sobie pozwolić przeciętny Polak i że trzeba po nie jeździć za granicę. Kamienie szlachetne sprzedawane w Polsce pochodzą z renomowanych szlifierni europejskich, głównie holenderskich i belgijskich.

Diamenty i brylanty oferują nie tylko sklepy jubilerskie działające pod szyldem dużych sieci handlowych. Warto zajrzeć do tych mniejszych, ale renomowanych, z tradycją, w których każdy klient traktowany jest jak wyjątkowy gość. Do takich salonów zalicza się Star Jubiler na poziomie „O” w Złotych Tarasach, w magicznym miejscu Warszawy, ulubionym centrum warszawiaków i odwiedzających stolicę. - Mamy duży wybór biżuterii z diamentami, która powinna trafić w gust każdej kobiety: pierścionki, kolczyki, naszyjniki, bransolety. Efektowny i gustowny pierścionek z diamentami można kupić u nas w cenie od 1000 do 10 000 złotych. W sprzedaży są także same diamenty nieoprawione jubilersko, o różnej wadze, od najmniejszych 0,2-karatowych do nawet kilkunastokaratowych. A jeśli klient chce mieć „ekstrakamień” lub wyjątkowe brylanty, będące ozdobą specjalnie dla niego zaprojektowanego pierścionka, kolczyków czy wisiorka, może złożyć indywidualne zamówienie.

Czy Polacy kochają brylanty?

Polacy coraz bardziej przekonują się do brylantów, gdyż żaden kamień nie podkreśla tak uczuć, miłości i barw. Podczas walentynek złote pierścionki z brylancikami są najchętniej kupowanym przez panów prezentem na zaręczyny. A która z pań nie marzy o tym, by mieć takie cacko, miłe dla serca i oka? Jeśli przyjdzie nam stanąć na ślubnym kobiercu, wyjątkowa będzie ekskluzywna obrączka z diamentami niemieckiej firmy Saint Maurice.

Oczywiście i biżuteria podlega modom i trendom, nawiązując obecnie do stylistyki lat 70., ale zbyt do niej nie przywiązuje, to mieszanka stylów i kolorów. W tym roku w styczniu na największych europejskich targach biżuterii i złota w Vicenzy we Włoszech królowały diamenty czarne, szampańskie, brązowe oraz szafiry, rubiny, szmaragdy, a także kolorowe kamienie półszlachetne. Projektanci postawili na wzory asymetryczne i ażurowe, łączące diamenty czarne z białymi, sprawiające wrażenie tkanych, oraz krzykliwe – przedstawiające wielobarwne jaszczurki, ptaki, stylizowane kwiaty czy liście. Różnorodność form odzwierciedla i podkreśla kobiecą osobowość, a ponadczasowe, klasyczne wzory wcale nie tracą na aktualności.

Członkinie i sympatycy Europejskiego Forum Właścielek Firm będą mogli dowiedzieć się więcej na temat diamentów i innych kamieni szlachetnych 11 października, podczas spotkania i prezentacji, na które już teraz serdecznie zapraszamy. To będzie wieczór z diamentowym blaskiem, bo naszym mottem jest „diamonds – love forever”, czyli „diamenty – miłość na zawsze”.

Anja Elisabeth Ekspert od diamentów i kamieni szlachetnych. Wszechstronnie uzdolniona kobieta – ukończyła wydział języków słowiańskich na uniwersytecie w Tuebingen na południu Niemiec, włada biegle wieloma językami. Jej pasją poza językami obcymi były diamenty. Zaczęła się szkolić w tej dziedzinie i pracować z diamentami w Antwerpii w Belgii w późnych latach dziewięćdziesiątych. Pracowała w firmie wyspecjalizowanej w cięciu i szlifowaniu diamentów, zdała sobie wówczas sprawę z tego, że jej znajomość języków obcych może pomóc w oferowaniu diamentów licznym krajom w Europie, w szczególności krajom słowiańskojęzycznym. Po zakończeniu szkolenia podjęła decyzję o podjęciu własnej działalności handlowej i z powodzeniem prowadzi ją w zakresie hurtowej sprzedaży diamentów i diamentowej biżuterii z Antwerpii, Belgia. W lutym 2007 r. zdecydowała się na otwarcie ekskluzywnego sklepu w centrum Warszawy w budynku Złote Tarasy pod nazwą Star Jubiler, aby obywatele polscy mogli skorzystać z bogatej oferty diamentów w cenach hurtowych.